

[Bjørn Elmquist]

de skal være omfattende, de skal være bindende, og de skal være effektive; de skal opfylde deres formål. Det bedste vil være, hvis disse boykotaktioner – de vil derved lettest opfylde disse betingelser – etableres gennem FN eller i andre internationale sammenhænge, EF f.eks. eller det nordiske samarbejde. Disse boykotaktioner skal mærkes i Sydafrika, og de skal fremme fjernelsen af apartheidregimet.

Hvis vi nu tager disse betingelser og sammenligner dem med det forslag, som foreligger her i overensstemmelse med det krav, som er fremsat af et flertal af medlemmer her i folketinget ved tidligere lejligheder, synes vi ikke i vores parti, at disse betingelser er opfyldt. Det er ikke nogen international, bredt anlagt aktion. Vi kommer til at gå i spidsen. Der er mange i Danmark, der er stolte over, at vi går i spidsen, og denne stolthed kan vi da også dele i vores parti, i hvert fald et stykke ad vejen, fordi vi så klart kan sige fra over for apartheid, derom ingen tvivl.

Og at vi er parat til at bære byrder, ja, det er der heller ingen tvivl om, men grunden til, at vi sætter et spørgsmålstegn ved dette forslag, er, at det kan have boomerangeffekt, det kan vende tilbage, det kan være skadeligt for aktionerne. Vi kan naturligvis ikke med sikkerhed påvise det, men hvis vi nu kommer så langt foran de andre nordiske lande, som jo ellers også er ganske skarpe i deres modstand mod apartheid, risikerer vi, at folk vender det om og siger: dér kan I se, Danmark har forsøgt at få de andre lande med, men det vil man ikke, og det er nok, fordi der er en vis modvilje i disse lande mod at gribe til disse foranstaltninger. Og vi ender måske i den groteske situation, at vi i stedet for at skade dem, der er tilhængere af apartheid, kommer til at straffe nogle af vore egne danske modstandere og andre modstandere af apartheid. Vi er i mit parti alvorligt bange for, at vi med dette forslag, når det bliver gennemført, kommer i den besynderlige situation.

Derfor vil vi i udvalget naturligvis se nøje på, hvad der kan gennemføres, og om der skal strammes yderligere op på de forslag, som er her. Vi har hæftet os ved, at der i lovforslaget tales om grundlovens § 73, og at man må forudse erstatning i visse tilfælde. Det er selvfølgelig også godt, om man er pa-

rat til at kompensere for konkrete danske skader, men det sætter jo unægtelig en streg under det, som jeg var inde på her i min korte tale.

Riishøj (SF):

Dette er jo nok en dag, hvor der bliver talt meget i den danske befolkning om den internationale terrorisme. Der er heldigvis i folketinget et stort flertal, der mener, at det, der foregår i det sydlige Afrika, hører med til den internationale terrorisme. Det gælder apartheidregimets overgreb på det sorte flertal. Det gælder apartheidregimets overgreb på nabostaterne. Det gælder beklageligvis også USAs konsekvente modstand mod indførelse af sanktioner i dette tilfælde, det eneste alternativ til et blodbad i det sydlige Afrika. I den forbindelse kan nævnes USAs støtte til Sawembi og UNITA, der jo direkte truer den angolanske regering, ødelægger gigantiske værdier i Angola, derunder selv EF-projekter, som Danmark har del i. Samtidig støtter man såmænd også en organisation, UNITA, der øver bombeattentater på de amerikanskejede olieselskaber i Angola. Der er nogle mærkværdige paradokser, når det gælder den internationale terrorisme.

Dette lovforslag skal ses som et led i bekæmpelse af den terror, der øves fra apartheidregimets side, som truer stabiliteten i Afrika, og som truer den internationale sikkerhed.

Vi er fra SFs side indstillet på at gå ind i et udvalgsarbejde, der ændrer det lovforslag, som vi har her. Jeg kan høre på regeringspartierne, at de ikke vil stemme for deres eget forslag. Det går jeg næsten ud fra ifølge de bemærkninger, der er kommet til forslaget. Men lovforslaget er sådan set også fremsat under tvang; det er jo et folketingsflertal, der har pålagt regeringen at fremsætte det. Som bemærkningerne er faldet, må vi gå ud fra, at det vedtages uden om regeringen.

Det, der bør ændres i forslaget, er naturligvis undtagelsesbestemmelserne. Når man har § 1, stk. 3, i loven, hvorefter virksomheder, der mener at have en begrundelse for at blive undtaget eller midlertidigt undtaget fra loven, er der ingen grund til på forhånd at undtage bestemte varegrupper. Det må vi drøfte i udvalget, hvis den slags overhovedet skal komme på tale. Undtagelsesbestemmel-